

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei.		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei	
Pe jumătate de an	80 „			
Pe un pătrar de an	40 „			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		260 Lei.		

La telegrama omagială de felicitare, ce Prea Sfințitul Episcop a trimis de Anul nou Majestății Sale Regelui Mihai, în numele Majestății Sale a sosit următorul preagrațios răspuns:

Prea Sfințitului Episcop Iosif al Caransebeșului
„In numele M. S. Regelui Mihai Vă mulțumim atât Prea Sfinției Voastre cât și Consiliului eparhial și credincioșilor eparhiei Caransebeșului pentru urările și sentimentele de credință exprimate Majestății Sale cu prilejul reînnoirii anului”

Nicolae, Principe al României
Miron, Patriarh al României.
George Buzdugan.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 10 E 1929.

Notă oficială.

Ministerul Finanțelor, Direcțiunea Contribuțiilor, aduce la cunoștință generală, că termenul de predare a declarațiunilor pentru impunerea venitului global pe anul 1929 începe la 1 Ianuarie 1929 și expiră la 31 Ianuarie 1929.

Declarațiunile acestea se fac pe formularul Nr. 5.

Ceeace se comunică On. Preoțimi spre orientare și conformare.

Caransebeș, la 3 Ianuarie 1929.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu.

Sentimentul religios ca un factor primordial în viața popoarelor.

De: **C. Rudnean**

Sentimentul religios a fost factorul cel mai de seamă în viața popoarelor. Dela origină și până azi omul a avut înaintea sa imaginea unei *ființe atotputernice*, care orânduia mersul general al existenței sale și al mediului înconjurător.

Și această imagină varia după felul cum putea să cunoască omul lumea înconjurătoare. Progresul treptat l-a făcut să simtă tot mai mult că 'n lumea aceasta acționează un *principiu Divin*.

În sufletul omului primitiv *Divinitatea* era o adâncă realitate, gândul lui era *concepția iaeală a unei lumi guvernate de puteri supranaturale*.

Gândul de supranatural îl desprindem de pe zidurile peșterii dela *Allamira* și până la sculptura și pictura genială a zilelor noastre...

Gândul omului a fost vecinic același: *redarea Divinității*, existența unei lumi superioare.

Toate popoarele din toate timpurile ne arată clar, că *sentimentul religios* a trebuit să fie un *ce existent*, manifestările de cultură nu le putem înțelege fără studiul amănunțit al gândului *Divin*, pe care l-au avut popoarele din trecut.

Studiul manifestărilor superioare al popoarelor ne arată *ființa însăși a religiilor*.

Religiile răspund la marea întrebare a creerii lumii, ce suntem și unde mergem? Întrebările acestea ne lămuresc și *sentimentul religios* genesa căruia trebuie căutată 'n cele mai vechi rămășițe de civilizație *real umană*.

Civilizațiile umane cercetate cu atâta minuțiozitate de arheologii streini ne lămuresc *concepția superioară a gândirii prin relevarea sentimentului religios.*

Sentimentul religios a fost crezul puternic al omului din cele mai vechi timpuri și până azi.

Dacă știința cercetează însușirile materiei, religiile prin suflul lor spiritual se ridică din ce în ce mai mult *spre un Creator... ele sintetizează sentimentul religios al umanității.*

Sentimentul religios ne dovedește gândul și trebuința profundă a omului de a crede și a spera într'o ființă transcendentă cu însușiri extraordinare și cu o voință puternică.

Operile literare și manifestările de artă ale anticilor, ne dau tot mai mult convingerea, că sentimentul religios a contribuit în măsură foarte mare la realizarea celor mai de seamă manifestări de viață.

Cercetătorii religiilor ne spun clar, că sentimentul religios s'a manifestat puternic la toate popoarele, el a fost un *crez puternic* — savanții Ribot, Max, Müller, Durkheim, Halbwach, Spengler, Bouglé, Guenon, sunt de părere că sentimentul religios a jucat un rol însemnat în viața popoarelor, acest sentiment religios s'a născut deodată cu omul, el a fost inerent firii umane — datorită sentimentului religios omul se ridică 'n sferele puternice ale *lumii Divine* și ale *idealismului*.

În zilele noastre când se vorbește despre o „*stingere a lumii*“ și despre o *epocă atât de mohorâtă*“, vom înțelege că germenii decadentei sunt: *slăbirea sentimentului religios-moral care va produce un desechilibru vizibil în întreaga lume, după mărturisirile făcute de Guenon.*

Cugetări.

Copiii învață bunătatea dela natură, iar răutatea dela oameni.

(N. Iorga)

Trăsnetul în munții ce înalți lovește.

(Goethe)

Mult pot puțini buni împreună.

(Iancu Văcărescu)

Păzește-te mai mult de prietenul rău decât de vrăjmașul cuminte.

De vrei să nu-ți afle vrăjmașul tău taina, nu o arăta prietenului tău.

(Antim)

Vizitațiunea canonică.

(Continuare).

Dobrița

Arhipăstorul a ținut să viziteze și această mică parohie, astăzi cea mai mică de pe teritoriul Regatului, S. H. S., dar care la despărțirea ierarhică a numărat aproape 1000 suflete. De prezent parohia este vacantă și așa descinderea Arhipăstorului a prilejuit clipe de nespusă bucurie în inimile turmei cuvântătoare văduvite de păstorul ei.

Credincioșii așteptau pe P. S. Sa înaintea capelei, care era împodobită cu verdeață. Dealungul intrării la capelă, de ambele părți, erau înșiruiți copiii de școală, sub conducerea celor doi învățători. De față erau și membrii primăriei comunale, în frunte cu pretorul din Alibunar Vladimir Acimov. În numele locuitorilor P. S. Sa este binevenat de cătră vicenotarul comunei.

Între acordurile melodioase ale troparului hranului. Arhiepiscopul este condus în capelă, unde se săvârșește rugăciunea de mulțumită, la sfârșitul căreia preotul G. Șdicu din Seleuș, actualul administrator al parohiei, salută pe P. S. Sa, arătând că puținii credincioși de astăzi țin cu tărie la legea părinților lor, cari au pus temelial parohiei.

Arhipăstorul le mulțumește pentru primirea plină de dragoste ce i-s'a făcut și le spune, că deși îi vede puțini la număr, totuși bucuria P. S. Sale este mare, căci vede într'ânsii tot atâția pivoți ai credinței străbune, singura mântuitoare de suflete și de neam. Le dă apoi diferite sfaturi și învățături și-i roagă să le primească și păstreze, pentru ca credința lor să fie cu atât mai lucrătoare și să aducă roduri atât pentru binele bisericii, cât și ale neamului.

După ce Arhiepiscopul a controlat cele sfinte și odorele din sf. altar, s'a format o litie impozantă, care l-a condus pe P. S. Sa până la biserica sârbească, unde preotul sârbesc a săvârșit o scurtă rugăciune de mulțumită. La cuvintele de binevenare ale preotului, P. S. Sa răspunde cu o cuvântare plină de iubire părintească și își arată mulțumirea ce o simte văzând pe locuitorii comunei trăind în armonie și frățească dragoste. Îi îndeamnă apoi să fie cu aceeași dragoste unii cătră alții și în viitor, fiind cu supunere loială cătră M. Sa Regele Alexandru I și supunându-se autorităților mai înalte, ca astfel să dovedească și cu fapta, că sunt fii credincioși ai bisericii ortodoxe.

Dela biserica sârbească, Arhiepiscopul nostru a fost condus îndărăt la capela noastră, tot cu litia. De aici P. S. Sa a trecut la casa parohială care se află sub acelaș acoperământ.

După ce s'a făcut revizia oficiului parohial, Arhipăstorul a adunat în jurul său pe membrii corporațiilor parohiale și pe credincioșii ceialalți, interesându-se mai deaproape de toate ale lor.

Dela Dobrița Arhiepiscopul și suita Sa a plecat la Seleuș-

Seleuş.

Vizitaţiunea canonică a Arhipăstorului în comuna Seleuş a luat proporţiile unui addvârat praznic de bucurie. Seleuşenii şi de astădată s'au distins, dovedind că sunt între cei dintâiu fii ai neamului şi bisericii.

Un impozant banderiu de 64 călăreţi a ieşit întru întâmpinarea Arhipăstorului până la comuna sârbească Ilandja. La marginea satului, în fruntea trăsurilor ţărăneşti, au aşteptat membri consiliului comunal împreună cu primarul Trifu Otonoga, notarul I. Erina, având în fruntea lor pe primpretorul din Alibunar Lazar Popovic'. Primarul Tr. Otonoga bineventează pe P. S. Sa şi-l poşteşte în trăsura împodobită cu flori, care e trasă de 2 armăsari negri şi sprinteni ca focul.

Intrând în comună, convoiul Arhieresc trece pe sub 6 arcuri triumfale construite din verdeaţă şi covoare (cilimuri) de toală frumuseţea. Casele, deasemenea, pe unde trecea Arhierul, erau împodobite cu covoare şi cotrinţe ţărăneşti.

La uşa sf. bisericii aştepta mulţimea poporului, împreună cu preoţii îmbrăcaţi în ornate: G. Şdicu şi Cor. Suciul ai locului, V. Popoviciu (Satul nou) Cor. Şdicu (Straja) şi cei 2 diaconi episcopeşti.

În dangătul clopotelor şi între acordurile troparului hramului, Arhierul este condus cu litia în sf. biserică. După obiceiul străbun, seleuşencele au desfăcut un val de pânză şi l-au aşternut la picioarele P. S. Sale să se bineventeze şi truda şi lucrul mânilor lor.

La rugăciunea de mulţumită a celebrat şi părtopresbiter I. Murgu. Răspunsurile le-a dat corul din localitate, care le face cinste seleuşenilor.

La finea rugăciunii de mulţumită, preotul G. Şdicu a bineventat pe P. S. Sa, arătând cât de mare este bucuria credincioşilor, că astăzi pot asculta cuvintele de învăţătură din gura Arhipăstorului, care în această zi îşi sârbează jubileul de 8 ani al hirotonirii sale întru episcop.

Arhipăstorul îi răspunde cu o cuvântare frumoasă şi instructivă, dând poveţe cu adevărat părinteşti. Îndeamnă pe credincioşi la cinstirea bisericii la chivernisirea cinstită şi cu sfinţenie a averii bisericeşti, la curăţenia vieţii şi la apropierea de ss. taine. Asemenea, să se supună autorităţilor rânduite de M. S. Regele Alexandru I şi să fie cu iubire între dânsii, ţinând la obiceiurile străbune şi fiind cu alipire nestimată către biserica părinţilor, căci numai atunci darul şi binecuvântarea lui Dumnezeu nu va lipsi dintre noi.

Arhierul a intrat apoi în sf. altar, unde a cercetat cum se păstrează cele sfinte şi odoarele bisericeşti. Eşind din sf. altar, P. S. Sa s'a întreţinut cu membri comisiunii care conduce acum afacerile bisericeşti, apoi a primit dela fetiţa Viorica Guţu un dar de 2 ştergere, ţesute de harnicele seleuşence.

Dela biserică P. S. Sa cu suita sa a mers la locuinţa preotului G. Şdicu, unde s'a făcut revizia oficiului parohial.

Înainte de cină, P. S. Sa a cercetat familia preotului Cor. Suciul şi pe văduva răposatului preot Ştefan Popa, care a pus temelia situaţiei înfloritoare de astăzi a comunei bisericeşti.

Cina s'a servit în casa parohială, la păr. G. Şdicu. În decursul cinei, corul Reuniunii de cântări, sub conducerea învăţătorului Nicolae Bagiu, a făcut serenadă P. S. Sale, iar o altă serenadă a dat orchestra lui Aron. P. S. Sa le-a mulţumit cu frumoase cuvinte de îmbărbătare, adresate atât membrilor corului, cât şi tineretului adunat înaintea casei parohiale.

Dimineaţa următoare mulţimea poporului s'a adunat iarăşi la casa parohială, voind par'că să-şi arate din nou dragostea şi alipirea către Arhierul care s'a pogorit în mijlocul lor. Între uralele credincioşilor şi în dangătul clopotelor şi bubuitul treascurilor, Arhierul şi suita sa a părăsit comuna la ora 8 a. m., îndreptându-se spre comuna Săn-Mihaiu, ai cărei credincioşi cu insistenţă au rugat pe P. S. Sa ca să nu-i treacă cu vederea, ci să-i cerceteze şi pe dânsii.

(Urmează).

S. Th. Ciprian episcop de Cartagina**„Despre unitatea bisericii“
studiu istoric-literar**

de diaconul I. David.

Prefaţă

Studiul actual e rezultatul lecturii făcute în bogata bibliotecă teologică a Universităţii din Cernăuţi. Frunzărind volumele monumentalei colecţiuni de patrologie greco-latină¹⁾, am putut constata, în cecece priveşte autorii creştini latini, o tendinţă de a păstra fidel continuitatea cu tradiţia literară din trecut în cecece are dânsa mai nobil şi mai statornic. Tertulian este primul exemplu frapant de renaştere şi întinerire a literaturii latine în strânsă legătură cu trecutul. Noul duh biruitor ce străbate dela răsărit, cutreerând toată lumea greco-romană, dă o vigoare neobicinuită scrisului acestei puternice personalităţi. Cetind pe Octavius al lui Minuciu Felix, rămânem uimiţi de prospeţimea tabloului din dialogul acestuia, care în mai multe puncte întrece operele de acelaş gen ale lui Cicero.

În activitatea Sf. Ciprian, celui de al treilea dintre reprezentanţii erei celei noi, vedem cu mirare cum se desenează caracterul roman în

¹⁾ E vorba de Migne: Patrologia cursus completus. Patrologia latină a început să apară în 1844. În 1855 ajunge să numere 217 volume mari. În 1862-64 apar 4 volume cari cuprind indicele. Cele 162 volume ale Patrologiei greceşti apar între anii 1857-1866. Colecţia întreagă reprezintă 533. 291 pagini. S'a tipărit la Paris.

este o idee eminentemente romană. Ea se desfășoară manifestările sale cele mai esențiale. Iată motivul care ne-a determinat să ne oprim la acest autor. Ideia principală care-l conduce pe Sf. Ciprian șoară mai pe larg în cartea „De unitate ecclesiae”, operă de un interes deosebit în mai multe ramuri de știință.

Nu vom putea să evităm considerațiunile cari trec peste cadrul literaturii propriu zise, vom atinge deci în treacăt și chestiuni de istorie universală atât profană cât și bisericească, chestiuni de drept canonic, dogmatică, apologetică, morală creștină, dar interesul de frunte, care ne călăuzește în cercetările noastre va fi interesul literar.

E firesc, că după citirea cărții Sf. Ciprian am căutat să ne verificăm impresiunile în operele de istorie literară cele mai bune. Am dat preferință lucrărilor de istorie a literaturii latine, lăsând pe al doilea plan așa numitele istorii literare eclesiastice (bisericești). Scriitorii experți ca Teuffel¹⁾, Schanz²⁾, dar mai ales Pichon³⁾ și Labriolle⁴⁾ ne-au servit ca punct de plecare și ca regulă în aprecierile noastre. Dealtfel scriitorii susamintiți sunt protagoniștii luptei pentru emanciparea literaturii latine creștinești care a fost ignorată pe nedreptul până la ivirea lor. Teuffel este cel dintâi între germani care-i recunoaște valoarea, deschizându-i un loc larg în cuprinsul opere-i sale. Schanz merge și mai departe, introducând în opera sa monumentală și analiza scrierilor latine creștinești. Între francezi, Pichon este cel dintâi care-i atribuie importanța ce i-se cuvine, dându-i a șeasa parte din cartea sa atât de populară. Pierre de Labriolle, după grație libertății de program din Elveția o predă doisprezece ani dearându-l în legătură cu istoria clasică făcând studii mai aprofundate pe acest teren face un pas unic în felul său, dându-ne o istorie a literaturii latine creștine. Opera sa pornește dela origine și se oprește în pragul evului mediu.

(Urmează).

¹⁾ Teuffel: *Geschichte der röm. Literatur* . . . Tom. III. 1913 Leipzig.

²⁾ Schanz (M.) *Geschichte der röm. Literatur in Handbuch*. de I. v. Müller.

³⁾ René Pichon: *Histoire de la litt. latine*. Hachette. Paris. 1919.

⁴⁾ Pierre de Labriolle: *Hist. de la littérature latin chrétienne*. Paris 1924.

Binefacerea.

Meditație, de preotul **Sinesiu Bistreanu**.

(Urmare și sfârșit).

Dar iubiților să revin la copila cea bună și miloasă din legenda ce v'am istorisit.

Spuneți, oare ce ființă nevăzută de ochii noștri muritori se ascunde după spatele acestei copile? Ce ființă era aceea carea își desbrăcase hainele pân' la piele și și uitase cu totul de propriile lipse? Da, o ființă minunată și suprafirească, curat omenoasă încât privește nevinovăția, simplitatea și umilinta, — dar înaltă și admirabilă în măreția-i sufletească; așa că ne atrage cu o putere tainică spre dânsa.

Spuneți, oare nu este însuși Iisus Christos?!

Așa-i. Tu ești și nu altul, Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului, carele prea mult iubindu-ne, Te-ai dat restignirii pentru mântuirea întregii omenimi; iar de Te admir în mărirea Dumnezească, mă conving că vețuești în împărăția Tatălui ceresc și stăpânești și ocârmuești cu El, dimpreună cu Duhul vecinicii într-o vecinicie ca un mare Dumnezeu.

Dar privindu-te ca om, gol, culcat în iesle, și iarăși gol restignit pe lemnul crucei, mă conving și recunosc că ai adus ultima jertfă pentru omenime, că ne-ai oferit nu numai haina de pe corp, ci însăși onoarea, numele bun, sângele și orice viagă de viață pentru omul, carele mai nici odată nu ți-ă dovedit cât de puțină și neînsemnată binefacere, ca astfel să-ți răsplătească vre-odată. Unde, în lume s'a mai ivit o iubire atât de sublimă? Părintele ceresc ne îmbie mila și compătimirea într-o binefacere, ca noi încă să câștigăm încredințarea, voința și puterea, ca așteptând moartea, să avem asigurarea, că în dosul coșciugului dăm de o nouă viață.

Și din acest motiv Te-ai învoit, marele nostru binefăcător Christoase, ca să cucerești inimi nobile, cari să te adoreze să te iubească nemărginit.

Maria Magdalena, femeia cea odinioară atât de păcătoasă, învrednicindu-se numai de un cuvânt, de o privire dumnezeiască a Ta, și îndată și cu scârbă a aruncat dela sine orice poftiri lumești; iar Petru apostolul părăsește fără părere de rău, casa sa, meseria și familia; și Saul de odinioară încetează de a mai prigoni cu atâta însuflețire pe sermanii creștini.

Lumea, adevărat omenimea avea lipsă de un exemplu, un îndem venit dela Flul lui Dumnezeu, carele iubindu-ne s'a jertfit pentru săraci, suferinzi și perduți; că trebuie s'o știm, că de n'o făcea, nici omul nu era în stare a se ridica din nămolul egoismului sau iubirei de sine.

De ați ști ce era lumea păgână până a nu se arăta Christos ca om pe pământ! Era lume, dar o lume fără milă și fără bunătate, și care nu cunoștea binefacerea, nici ajutorința, nici iertarea, nici îngăduința.

Casta celor bogăți și a cărturarilor privea cu dispreț spre nenorociții plebei pe carele îi considera ca rob

ca animal, de a cărui soarte și viață dispunea după toanele ce-l stăpâneau.

Rondele jertferei lui Christos sporește și merge înainte.

Omul începe a-și cunoaște vrednicia, se convinge că e egal celui alt om mai adumbrit de soarta bună, și mereu începe a se folosi de prețuia vredniciei sale.

Iar creștinismul dărâmă barierele sociale, și cei cu dare de mână, voind încâtva a răsplăti binefacerea adusă de Christos, prin jertfirea sa, întemează pe seama celor nevoiași: biserici, spitale, fundații de ajutoare ș. a.

Lumea creștină primește o nouă înfașurare, iar îndemnul izvorește din cauză că omul înțelege a prețui binefacerea.

Var, 12 Septembrie 1928.

„In slujba sufletului“.

de Aurel Moaca

In timpul vieții moderne de azi, când omenimea înnoată în valurile seducătoare ale ispitelor — și când sufletul tinerimei se otrăveșie și se destramă de imoralitatea publicațiilor lipsite de orice pudoare, — apare o modestă dar mult prețioasă carte intitulată „In slujba sufletului“, ce conține o seamă de articole publicate de către valorosul consilier eparhial, Dl Aurel Moaca

Cartea aceasta a fost cel mai prețios dar de serbători, pe care l-a primit preoțimea și învățătorimea satelor, precum și alți intelectuali ai eparhiei noastre.

Cetindu-o cu atențiune, vei afla raza de lumină care te scoate din preocupările grijelor lumești și te ridică la înălțimea marilor probleme a-le sufletului omenesc. Cu atâtea exemple și îndemnuri pentru viață, — cetitorul își poate face idee clară, despre înaltele datorii cari îl așteaptă și pe cari trebuie să le îndeplinească în cursul vieții sale.

De mii de ani, omul se tot întreabă despre „problema ființei“ despre mijloacele cele mai potrivite ce trebuiesc alese pentru „creșterea tinerimei“ despre sufletul omenesc cu diferitele forme ale ascensiunii și descensiunii sale — despre legătura cea mai intimă a sufletelor „îmbirca“ — despre nimicirea materiei „Moartea“ și supraviețuirea sufletului, — toate aceste întrebări sunt redată într'un mod fidel, cu conștiințiozitatea omului adânc moral.

Fiecare frază, cetită în parte, ne arată clar pe omul spiritual — care te conduce pe calea vieții adevărate.

Cartea Dlui A. Moaca, te pune pe gânduri — te face să meditezi, să analizezi și să simțеști forța creatoare a lumii spirituale și puterea morală a vieții creștine. Din ea se poate lumina tinerul și poate învăța intelectualul, căci îmbogățește mintea, inobilează sufletul și oțelește caracterul omului.

Există un crez în lume — și el începe să fie tot mai mult înțeles de intelectualii neamului, că numai prin scrieri religioase-morale, se poate ridica nivelul educativ al tineretului, și'n general al societății omenеști. Acest crez a fost pe deplin simțit de Dl Aurel Moaca, care ni l-a exteriorizat prin cartea ce ne-a pус-o la lumina zilei.

Mihuțlu Jigorea
paroh în Logoj.

Circulare

din anii 1796—1928, după alfabet

(Continuare din Nrul 1).

+ Preoții din Logoj, pentru neregule în matricole sunt osândiți cu strămutare. 19/IX. 1828.

Preoții să predice întotdeauna în biserică după evanghelie 7/II. 1895.

+ Preotul Dim. Mitroni e numit nameșnic (vicariu protopresb.) în Logoj, asemenea și preotul Marco, iar preotul C. Purgariu e distins cu brâu roșu. 27/V. 1838.

+ Preoții să esplice evanghelia și să țină catehizațiune. 13/III. 1839.

+ Patriarhul Raiacici scoate din vigoare dispozițiunea guvernului rebel și destitue pe episcopii și preoții puși în era revoluționară. 28/IX. 1849.

+ Preotul Peștean numit profesor de teologie la Vârșet 18/V. 1850, iar la 1886 moare ca protopop în Logoj 595/1886.

Preotul Avramescu din Furlug numit nameșnic. 25/XI. 851.

+ Preoții să învețe rugăciunile pe tinerii cari se cunună, iar nu să primească mită dela ei 19/I. 1860.

Persoane juridice; lege. 2401/1924.

Preoții nu pot sluji decăt numai în cimitirul confesiunii lor. Art. II. din 1864 și art. IV. dă termen 1 1/2, au ca fiecare cult să-și aibe cimitirul său, legea din Vechiul regat. Ord. min Cultelor No. 21.543/1924 și circ. consist. No. 2757/1924.

Predicatorii sectelor pot predica numai în satul lor, iar nu și în alte sate; dacă predică, preotul să facă arătare la pretură. 5435/1924 B.

+ Parafulgere; să se aplice imediat la toate bisericile. 4813/1828

Pictori; se primesc numai cei diplomați. 1150/1925.

Patriarhul Raiacici moare la 1 Decembrie 1861.

Platurile parohiale; preoții să nu zidească pe ele case, nici să sădiască pomi, căci după dreptul civil, următorii nu por pretinde desdăunare, dacă mai înainte de a zidi și a sădi n'au cerut consensul comitetului parohial, aprobat de consistoriul diecezan. 712/1868, 181/1868, 699 B /1908.

Pruncii din căstorie pur civilă să se introducă în matriculă la rubrica respectivă, nu ca „necunoscuți“, ci „din căstorie civilă“. 120/1897, 3126/1897.

Preoții sunt răspunzători pentru toate treburile parohiale. 1758/1892.

Preoții neglijenți să se citeze la protopresbiterat. 925/1904.

Pertractări juderătorești e oprit a se ținea în Dumineci și sârbător. 4488/1904.

Preoții cari nu se simțesc harnici pentru chemarea or să abzică, iar cei cari vreau să intre în teologie să se examineze pe sine dacă sunt harnici de această slujbă sau ba? 3122/1905.

Președintele și notarul comitetului și al sinodului care părăsește ședința numai ca să împiedice ținerea ei cade în cercetare disciplinară. 4150/1908.

Preotul Mladescu din Remetea-Pogănici lipsit de darul preoției pentru turburări de unire 12/1859.

Preotul Cătana din Furlug trecut la unire 16/1859.

Protopop la Biserica-albă e numit Iosif Popoviciu, care la 1864 ajutând locuitorii în foamete, a primit laudatoriu dela Împăratul. 35/1866.

Preoții să nu agite prin predici în biserică. 49/1876.

Protopop la Logoj e întărit Dr. George Popoviciu. 948/1887.

Preoții să subștearnă la timp toate datele și conșpectele, altcum vor fi trași în cercetare disciplinară. 2600/1903.

Preoții să îndeplinească funcțiile preoțești îmbrăcați cu reverenda. Să nu umble prin comune străine și la oraș în haine civile, nici pe la autorități. 684/1878, 3038/1907.

Planuri pentru școale și biserici se află la Consistoriu. 4960/1910.

Preotesele văduve rămân șase luni după moartea preotului în casa parohială și împreună cu orfanii minoreni folosesc timp de un an, jumătate din sesiune și stolă. 377/1880.

(Urmează).

ȘTIRI

Locale.

Sărbătoarea Botezului Domnului a decurs în orașul nostru, în cadre de sfințenie și reculegere sufletească, în tocmăi ca și Crăciunul. La sfânta liturgie celebrată în biserică noastră catedrală a pontificat P. S. Sa Arhiereul și vicar episcopesc Filaret Musta asistat de preoții protopresbiter Romul G. Ancușa consilier referent eparhial, presbiterii Filip Pop, Dimitrie Șandru și Petru Banca, precum și diaconii episcopesci Teodor Roșca și Ioan David. La sfârșitul sfinte slujbe s'a făcut sfințirea apei; în locul Prea Sfinției Sale a trecut P. O. D. Andrei Ghidiu care din considerare la vremea nepotrivită a oficiat serviciul de sfințirea apei în biserică.

În cursul liturghiei și ecteniile sfințirii apei le-a dat, cu multă precisiune și finețe corul catedral condus de diligetul profesor de cântare și tipic dela Academia noastră teologică, Dl. Constantin Vladu.

Luni, ziua Sfântului Înainte mergătorului și botezătorului Ioan, sfințele slujbe s'au ținut la biserică Sf. Ioan din cimiter. La finea sf. liturghii s'a făcut cuvenitul parastas pentru fericitul Episcop Ioan Popasu întâiul ierarh al relașității noastre episcopii de Caransebeș.

Seara „Reuniunea femeilor pentru înfrumusețarea cimiterului“ a dat un concert împreună cu dans.

Încheerea împrumutului. Zilele trecute D. Iuliu Maniu, premierul guvernului a primit o telegramă, în senzul căreia și împrumutul cu bancherii francezi s'a încheiat. În urma acestui fapt, ministrul finanțelor Dl. Mihai Popovici a și plecat Vineri la Paris pentru a lua parte la stabilirea cursului emisiunii și la semnarea contractului. După informații aproape sigure stabilizarea leului se va face între 10-15 Februarie, după ce adevăratul va legifera asupra convențiilor de împrumut și, în mod firesc, asupra acestei mult așteptate stabilizări.

Înainte de concordat... Chemat de către o mamă să-i împărtășească cu sf. cuminecătură fetița, un preot romano-catolic o refuză cu următoarele cuvinte: „fiica D-tale nu poate fi împărtășită, pentru că Dv. ați comis trei păcate de moarte. Anume, întâi, că v'ați căsătorit cu un român, apoi că v'ați cununat într'o biserică ce nu aparține credinței noastre și în al treilea rând ați admis ca fetița să fie botezată într'o credință străină“...

Și păcate de moarte săvârșim și noi când tolerăm, atâta perfidie alături de noi, când încheiem cu minoritarii pacte și când stăm să ne cadă concordatul în coastă.

BIBLIOGRAFIE

A apărut: *Vechiul Testament* tradus pe românește de profesorii **Gala Galaction** și **Vasile Radu**.

După ce ne-a dat întâiu Noul Testament în traducere românească, neobositul preot Gala Galaction ajutat de distinsul profesor Vasile Radu dela Facultatea teologică din Chișineu, ne pune la îndemână și Vechiul Testament tradus de pe originalul ebraic. Este acest fapt „o mare bucurie a Bisericii noastre“ — după cum cu drept cuvânt zice Prea Sfințitul episcop Grigorie al Aradului —; o muncă ce va avea urmări binecuvântate de acum și până în veac.

De vânzare, din cauză de mutare, o casă privată, frumoasă cu două locuințe și grădină cu parc. Informațiuni la Tipografia diecezană.

Ministerul Finanțelor Direcțiunea Contribuțiilor**Publicațiune.**

Se aduce la cunoștința generală că termenul de predarea declarațiilor de impuneri pe anul 1929 începe la 1 Ianuarie 1929 și expiră la finele acestei luni (31 Ianuarie 1929).

Acest termen pentru marile întreprinderi se prelungeste până la 15 Februarie, iar pentru Societățile anonime până la aprobarea bilanțului de către adunarea generală, care însă nu poate trece de 30 Aprilie 1929.

Se atrage atențiunea celor obligați la facerea declarațiilor că nu se vor mai acorda alte termene peste cele mai sus prevăzute.

Implinirea drepturilor Statului pentru anul 1929, pe trimestrul Ianuarie și Aprilie, până la stabilirea impunerilor de către prima instanță — Comisiunile anuale — se va face cu titlu provizoriu în condițiunile art. 5 din Legea Contribuțiilor din 15 Noemvrie 1927.

Cum se fac declarațiunile ?

Declarațiunile se fac :

a) Pentru impunerea veniturilor din comerț, industrie profesioni și alte ocupațiuni necomerciale, pe formularul Nr. 4, iar pentru societăți anonime și pentru comerțianții și industriașii cari au registre în regulă și bilanț întocmit pe formularul Nr. 4 bis.

b) Pentru impunerea venitului global pe formularul Nr. 5.

c) Locuitorii satelor fac aceleași declarațiuni pentru impunerea venitului global, însă acei săteni cari au avut în anul 1928 un venit sub 10.000 Lei nu vor mai face declarațiuni pe formularul Nr. 5 (A se vedea titlul Dispense, de mai jos):

d) Proprietarii de imobile urbane, potrivit art. 4 al legii din 15 Noemvrie 1927, sunt obligați dacă venitul imobilelor lor a sporit în cursul anului cu mai mult de o pătrime, să încunoștințeze înscris circumscripția de percepere locală — majorarea de venituri în termen de o lună — dela data sporirii — contrariu sunt în contravenție.

Pentru anul 1928, excepțional, acei care sunt în situația arătată fără să fi făcut încunoștințările în termenul cerut de lege, pot face acolo încunoștințări până la finele lunii Ianuarie 1929, în care caz nu vor mai fi supuși sancțiunilor legii.

Declarația se va face pe hârtie simplă fără timbru.

Formularul Nr. 4, 4 bis și 5 se pot procura dela percepții.

Se menționează că aceste declarațiuni trebuiesc completate cu toate datele prevăzute în formular căci altfel ele se consideră incomplete și declarații cad sub sancțiunile prevăzute pentru cei ce nu dau declarații.

Instrucțiunile pentru întocmirea și predarea declarațiilor se găsesc pe acele formulare.

Ce se declară ?

Veniturile din imobile, fie ele proprietăți agricole, fie clădiri, fiind impuse de comisiunile de recensământ nu se mai declară decât pentru impunerea venitului global, trecându-se în declarațiunile Nr. 5 Veniturile așa cum ele se găsesc așezate pentru impozitele elementare,

Pentru imobilele neimpuse încă — declarația trebuie dată pentru așezarea impozitului elementar folo-

sindu-se formularul Nr. 3 iar pentru global în declarația Nr. 5 se va arăta locul unde se află situat imobilul cu indicația că e neimpus.

Celelalte venituri impozabile anual se declară astfel cum ele s'au încasat de contribuabil sau sunt de încasat pe anul precedent 1928, după arătările prevăzute în instrucțiunile aflate pe formularele de declarațiuni.

Dacă unele din veniturile cuvenite pe 1928, cum sunt dividendele și tantiemele, nu se cunosc, se declară ce s'a încasat în acel an pentru anul 1927.

Scăderile legale din impozite, pentru sarcini familiare și sarcini hipotecare, urmează a fi cerute prin declarațiuni, conform art. 66 din lege, deci acei cari nu vor face declarația pierd dreptul la asemenea scăzăminte.

Contribuabilii cari nu pot completa ei înșiși declarațiunile, le vor face la percepțiile fiscale unde li-se vor completa declarațiile de către funcționarii percepției și vor semna după ce vor fi lămuriți asupra dispozițiilor legii.

Dispense:

1. Contribuabilul care are venit sub 10.000 Lei în total, atât din veniturile sale proprii cât și ale soției sau altor membri ai familiei sale și care le are la dispoziție, este dispensat de darea declarației de impunere la venitul global dacă însă are de cerut vre-o scădere legală din impozitele elementare, pentru sarcini hipotecare sau familiare care se acordă anual, va trebui să facă cerere tot pe formularul de declarații Nr. 5.

Deasemenea e dispensat de darea declarațiilor pentru venitul global, contribuabilul care nu are decât un singur venit din comerț, meserie sau profesie care se exercită în cuprinsul percepției reședinței sale și pentru care face declarație separată, însă cu condițiunea să menționeze pe declarațiunea făcută pentru aceea impunere la impozitul elementar că numai are alt venit nici el nici membrii familiei, aflați în sarcina sa. Această mențiune echivalând cu declarația pentru global, scăderea pentru membrii familiei se va cere prin declarație la impozitul elementar. Pentru orice alte căderi din venitul global va face cererea separată pe formularul de declarație Nr. 5.

Dacă are un venit numai din salariu sau mobilier, va face declarație pe același formular (Model Nr. 5).

Se atrage atențiunea contribuabililor cari au venituri din salarii că nu se vor considera complete acele declarații dacă nu pot fi însoțite de adeverința Md. 19 relativă la salariile, indemnizațiile fie în bani fie în natură, etc. primite în anul 1928, completată de cei ce au plătit asemenea venituri. Aceste adeverințe se găsesc la percepții și Administrațiile financiare.

3. Contribuabilul al cărui venit impozabil fie global, fie elementar, judecat după cel din anul precedent, este același ca și anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat reședința, nici nu și-a modificat felul întreprinderii sale al profesiei poate să nu mai facă declarație și în acest caz se presupune că a menționat declarația din anul precedent în ce privește veniturile nu însă și în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii hipotecare sau chirografare, pentru cari se cere dovezi în fiecare an. Deci spre a obține pe anul 1929 aceleași scăderi trebuie să facă declarație și să aducă acele dovezi la efectuarea impunerii când va fi citat.

(A se vedea paragraful b din instrucțiunile oficiale).

De această dispensă nu pot beneficia cei obligați la ținerea registrelor comunale și la încheierea bilanșului, întrucât eșirile din registre nu pot fi aceleași ca din anul precedent și deci veniturile în tot cazul diferă.

Sanctiuni:

Contribuabilii cari nu se află în condițiunile de dispensă sus prevăzute, sau ale căror venituri sau modificat și nu vor face declarațiile de impunere în termen sau le vor face incomplete, vor fi impuși din oficiu și li se va aplica amenzile prevăzute de art. 96 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Stabilirea impunerilor:

Impunerile se vor efectua la percepții în zilele cari se vor publica și afișa la localurile percepțiilor.

Contribuabilii cari au făcut declarațiuni vor fi citați. Cei impuși din oficiu nu se citează.

Contribuabilii vor trebui să fie prezenți la impunere cu actele și registrele ce au a prezenta în zilele în cari vor fi citați, iar cei ce nu se citează vor trebui să se prezinte în zilele publicate: aceasta în interesul lor, spre a nu se comite erori.

Mihail Popovici
Ministrul finanțelor.

Gh. Simionescu
Director general.

Judecătoria mixtă Caransebeș secția cf.

No. 3525/1928 cf.

Extras din publicațiune de licitație

În urma cererii de executare făcută de urmăritoarea Banca Poporală S. A. din Caransebeș, contra urmăritei Elena Petru Popovici născ. Adler, dom. în Caransebeș judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Caransebeș, circumscripția judecătoria mixte Caransebeș, cuprinse în cf. a comunei Caransebeș, No. coalei cf. 1888, No de ord. A. 1. 1-2, No. top. 262, casa No. 825, în intravilan 243 stj. □. No. top. 263, grădină în intravilan, 237 stj. □, cu prețul de strigare de 280.000 Lei, pentru incasarea creanței de 99.000 Lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ținea în ziua de **18 Februarie 1929, ora 9**, în localul oficial al cf.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute cu preț mai mic decât jumătate diu prețul strigării.

Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, 10% din prețul de strigare drept garanție în număr sau în efecte de cauție socotite, pe cursul fixat în § 42, LX: 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147. 150. 170 legea LX din 1881, § 21 XLI 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25 legea XLI: 1908).

Caransebeș, la 7 Dec. 1928.

ss. **I. Virágh** jud.

Atragem atențiunea Domnilor Preoți
cari au primit „Calendarul Românului” și nu l-au desfăcut până în prezent să binevoiască a înapoia exemplarele nevândute, de oarece la noi s'a epuizat.

Librăria Diecezană,

Aduc la cunoștința On. public
că mi-am deschis un

Atelier de pictură

în Cacoveni,

jud. Caraș, unde pregătesc

steaguri, praznicare, ripide, chivoturi și tot felul de obiecte ce se țin de arta picturii. — Rugând sprijinul Onor. public:

Atelierul de pictură E. POPOVICIU

Recvizite bisericesti

dela cele mai renumite fabrici din străinătate au sosit și se află de vânzare la

Librăria Diecezană.

De-a dreptul dela fabrică

au sosit la librăria diecezană brăne pretești în roșu și albastru de unde se pot comanda cu prețuri moderate.